

Επιμέλεια: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΞΥΔΙΑΣ**

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΜΙΚΗ ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΗΘΗΚΕ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Να αυξηθεί το μερίδιο εξουσίας των πολιτών

«Δεν μπορούμε να λέμε ότι η χώρα χρεοκόπησε οικονομικά, ότι ο κόσμος εξαθλιώνεται, αλλά παρόλα αυτά έχουμε υγιή δημοκρατία», λέει ο νομικός και οικονομολόγος Πέτρος Χασάπης, μέλος της Πρωτοβουλίας για Ριζική Συνταγματική Αλλαγή. «Η αλήθεια είναι πως η θεσμική χρεοκοπία προηγήθηκε της οικονομικής και πως είναι η αιτία της», συνεχίζει ο κ. Χασάπης, υποστηρίζοντας πως η θεραπεία στο πρόβλημα αυτό είναι η επιστροφή στους πολίτες ενός μέρους της εξουσίας που τώρα είναι υποχρεωμένοι να εκχωρούν στους αντιπροσώπους τους.

Το κείμενο που ακολουθεί είναι περίληψη της παρέμβασής του στην εκδήλωση που διοργάνωσε τη Δευτέρα 20 Οκτωβρίου 2014 στο καφέ της Στοάς του Βιβλίου η πολιτική κίνηση «Πράττω» με θέμα «Δημοκρατία και Συνταγματική Αναθεώρηση» (βλ. αναλυτικό ρεπορτάζ στην Ελευθεροτυπία της Δευτέρας, 27 Οκτωβρίου 2014, σελ. 6).

«Το βαθύ αδιέξοδο που βιώνουμε σαν χώρα τα τελευταία χρόνια συνδέεται με τη διαχρονική υπερσυγκέντρωση πλούτου, δύναμης και εξουσίας, αφενός σε μια μικρή μεταπρατική και εν πολλοίς παρασιτική και κρατικοδίαιτη οικονομική ολιγαρχία (το περιβόητο 1%), αφεντέρου σε μια κληιστή οικογενειοκρατική πολιτική ελίτ. Θα ήταν δε αφύσικο αν αυτές οι δύο ελίτ δεν έβρισκαν μεταξύ τους διαυλείους επικοινωνίας. Το σύνταγμά μας, αντί να εμποδίζει ή έστω να δυσχεραίνει αυτή την ολιγαρχική διαπλοκή, της παρέχει το θεσμικό πλαίσιο ώστε να επιβληθεί ούτως ή άλλως η χώρα ανεμπόδιστα.

■ Πρώτον, ακυρώνει τη λαϊκή κυριαρχία, κρατώντας τον λαό μακριά από την πραγματική άσκηση της εξουσίας, ακόμα κι από τον έλεγχο της. Κάθε τέσσερα χρόνια ο πολίτης πηγαίνει στην κάλπη και καταθέτει το σύνολο του μεριδίου της πολιτικής εξουσίας που κατέχει σε έναν αντιπρόσωπο, δίνοντάς του την εξουσιοδότηση να κάνει χρήση κατά συνείδηση. Για όλο το υπόλοιπο χρονικό διάστημα, μέχρι τις επόμενες εκλογές, ο πολίτης μένει πολιτικά "γυμνός", χωρίς καμία εξουσία στα χέρια του, ανήμπορος να αντιδράσει, σε ό,τι και αν κάνει και ό,τι και αν αποφασίζει η πολιτική ελίτ. Το ζήσαμε αυτό το καλοκαίρι του 2011, όταν εκατοντάδες χιλιάδες λαού δεν είχαν κανέναν θεσμικό τρόπο να εκφράσουν την αντίρρησή τους στα μέτρα που αποφάσιζαν τότε κυβέρνηση και βουλή.

■ Δεύτερον, ακυρώνει τη διάκριση

των εξουσιών, που κατά τα άλλα υποτίθεται πως αναγνωρίζει ως βασικό στοιχείο του πολιτεύματος. Όλοι γνωρίζουμε ότι δεν ελέγχει η βουλή την κυβέρνηση, αλλά είναι η κυβέρνηση που ελέγχει τους βουλευτές και τους δικαστές. Κι αυτό δεν γίνεται κατά παράβαση, αλλά κατ'εφαρμογή του συντάγματος. Μέσα από την απόλυτη υπαγωγή του κοινοβουλίου και της δικαστικής λειτουργίας στην κυβέρνηση, και ειδικότερα στον πρωθυπουργό, στήνεται το πλαίσιο της διαπλεκόμενης εξουσίας που ελέγχει όλο το κράτος.

Σήμερα, παρά την κρίση, και παρά την ανάγκη να κινητοποιηθεί όλο το δυναμικό της χώρας για το ξεπέρασμά της, η πολιτικοοικονομική ολιγαρχία δεν θέλει με τίποτα, ούτε να ανοίξει η πολιτική εξουσία στο λαό (μέσω των κατάλληλων θεσμικών αλλαγών), ούτε να μεταφερθεί η οικονομική ανάπτυξη στη βάση της κοινωνίας (μέσω του ανοίγματος των στροφίγγων χρηματοδότησης και άρσης των γραφειοκρατικών εμποδίων). Ο λαός έχει συνειδητοποιήσει ότι δεν μπορούμε να

πάμε έτσι όπως πηγαίναμε. Ερχεται λοιπόν πονηρά η ελίτ της χώρας και λέει στους πολίτες: Πρέπει να γίνουν αλλαγές. Θα αλλάξετε λοιπόν εσείς, όχι εγώ. Και με την εμπορεία των δανειστών προχωρά στις περίφημες "διρθρωτικές αλλαγές", που από τη μια κατατείνουν στην εξυπηρέτηση του χρέους (μείωση δημόσιων δαπανών κ.λπ.), από

την άλλη όμως διευκολύνουν την οικονομική ολιγαρχία του 1% να αυξήσει τα κέρδη της, αναπαράγοντας το ίδιο μοντέλο πολιτικής και οικονομικής εξουσίας.

Αλλαγή Συντάγματος

Με την ίδια λογική αρχίζει τώρα το πολιτικό σύστημα να μιλά για αναθεώρηση του Συντάγματος, αφήνοντας και πάλι τον λαό στο περιθώριο. Η κίνηση πολιτών στην οποία μετέχω, η Πρωτοβουλία για Ριζική Συνταγματική Αλλαγή, έχει διατυπώσει μια ξεκάθαρη πρόταση. Οχι αναθεώρηση του Συντάγματος από το πολιτικό προσωπικό. Πλήρης αλλαγή του Συντάγματος με τη δημιουργία νέου, από τον ίδιο το λαό με Λαϊκή Συ-

Η αναθεώρηση του Συντάγματος που ετοιμάζεται αφήνει και πάλι έξω τον λαό. Απαιτείται πλήρης αλλαγή του Συντάγματος από τον ίδιο τον λαό

Δεξιά: Ο νομικός και οικονομολόγος Πέτρος Χασάπης

ντακτική Εθνοσυνέλευση. Μόνο έτσι θα υπάρξει ενεργοποίηση της αποθαρρυσμένης λαϊκής βάσης, ένα νέο ξεκίνημα και ένα νέο όραμα.

Ακόμα όμως και μια άμεση αναθεώρηση θα μπορούσε, πιστεύω, να συμβάλει θετικά αν έπαιρνε ένα τμήμα από το μερίδιο της εξουσίας που ο πολίτης καταθέτει σήμερα στον αντι-

πρόσωπό του και του το επέστρεφε. Ενδεικτικά, τέτοιες αλλαγές μπορούν να είναι: α) Εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας από τον πολίτη και όχι από τον πολιτικό. β) Δημοψηφίσματα, γενικά και τοπικά, με λαϊκή πρωτοβουλία. γ) Προτάσεις νόμων με λαϊκή πρωτοβουλία. δ) Αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας για συμμετοχή στη λήψη

των αποφάσεων. ε) Λαϊκή πρωτοβουλία για αναθεώρηση του Συντάγματος. στ) Εκλογή ξεχωριστά της κυβέρνησης και ξεχωριστά της Βουλής. ζ) Συνταγματικό Δικαστήριο. η) Δημοκρατική οργάνωση των κομμάτων. θ) Δικαίωμα ανάκλησης του αντιπροσώπου. ι) Εκλογή διαφορετικά του δημάρχου και διαφορετικά των δημοτικών συμβούλων. Τοπικές συνελεύσεις. ια) Απλή αναλογική. ιβ) Αδειοδότηση και κοινωνικός έλεγχος στα ΜΜΕ. ιγ) Δίκαιο φορολογικό σύστημα εισόδων-εξόδων, που θα αναδιανεμεί τον πλούτο κ.λπ.

Αλλιώς δεν πάμε πουθενά. Οχι μόνο δεν προχωράμε με ένα καινούργιο όραμα, αλλά δεν θα καταφέρουμε να βγούμε από την κρίση στο υπόλοιπο αυτού του αιώνα».

Η εκδήλωση του «Πράττω»

Περιλήψεις από τις ομιλίες των άλλων εισηγητών, Ηλ. Νικολόπουλου, Διον. Φιλίππου και Γ. Σωτηρέλη, δημοσιεύθηκαν στα προηγούμενα τρία φύλλα (από Τετάρτη 29/10 έως και Παρασκευή 31/10, σελ. 12). Όλες οι ομιλίες και η συζήτηση υπάρχουν σε βίντεο στην ιστοσελίδα της κίνησης «Πράττω» (pratto.gr).